

til Skolens tekniske Forhold og til Skolens Stilling i vort Samfund.

Jeg har med stor Tilfredshed lagt Mærke til, at man gennemgaaende i denne Forsamling glæder sig over de Bestemmelser, der ere givne med Hensyn til den Aarsprøve, som Skolekommissionerne skulle afholde.

Med Hensyn til § 12, der indeholder en Bestemmelse om Læreres Afskedigelse, kan jeg godt indrømme, at saaledes som Forslaget foreligger, betegner det, som jeg ogsaa udtalte ved Forelæggelsen, et stærkt Brud med den nuværende Tilstand, idet man nok kan sige, at Ministeriet nu i alle Tilfælde forbeholder sig Retten til at skønne, men naar Sagen er stillet saa stærkt frem, skyldes det i første Linie Ønsket om at faa denne Sag taget op til grundig og alvorlig Forhandling i det Udvalg, som jeg forudsætter vil komme til at beskæftige sig med dette Lovforslag. Jeg tror nemlig, at der denne Sag vedrørende er et og andet, der kan overvejes, om end jeg fuldt ud kan indrømme, at det er en betænkelig Sag i alle Tilfælde og ogsaa i dette at tage en Ret bort, der en Gang er given Kommunens Beboere. Jeg finder endvidere, at det er ønskeligt, at dette Spørgsmaal om Læreres Fjernelse lægges i Skoledistriktets og Kommunens Beboeres Hænder, at det ikke fortrinsvis skal lægges i Hænderne paa højere Skolemyndigheder.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds spurgte, og Spørgsmaalet er gentaget adskillige Gange af andre, om Bestemmelsen vedrørende Biskoppens Ret til fremdeles at aflægge Besøg i Skolerne betød, at Børnene skulde møde. Dertil kan jeg svare: Absolut nej, det er ikke Hensigten. Men naar Ministeriet har ment her at maatte gaa lidt videre end Kommissionsforslaget, der kun havde den Bestemmelse, at Biskoppen havde Ret til at samle de ældre Børn i Kirken og give ham Ret til at komme i Skolen, ligger der ligesom ved den forrige Sag den Betragtning til Grund herfor, at Ministeriet her ikke i Øjeblikket vil være med til et Brud med gammel Tradition. Naar Biskoppen kommer paa den Maade, at han ikke tvinger Børnene sammen om sig, kan jeg ikke forstaa, at han kan gøre nogen Skade eller volde noget Afbræk. Jeg vil dog tro, at med de Biskopper, vi have i Danmark for Tiden, vil dette Besøg i de fleste Tilfælde kun blive kærkomment og naturligt i Skolerne. Der er blevet talt om, at det doktrinære havde gjort sig gæl-

dende i dette Lovforslag, og jeg skal komme tilbage til det om et Øjeblik, men dette doktrinære Syn paa Forholdene, at man ikke mere kan taale at se en gejstlig Person i vore Skoler, er ret mærkeligt. Naar man fra Ministeriets Side erklærer, at det ikke betyder, at de gejstlige skulle have en ledende Stilling, har man dog derved taget Brodden af denne Sag, og man kan ikke nægte, at mange af vort Lands Præster den Dag i Dag ere ikke saa lidt af en Lærer, og der findes dog vist ingen Virksomhed, intet Erhverv, der kommer vore Læreres Virksomhed nærmere end Præstens. Han er ogsaa, som Forholdene foreligge i Øjeblikket, den, der paa en Maade tager Arven op efter Folkeskolen og Læreren, idet han faar i alt Fald de fleste af Børnene under sin Paa-virkning i Konfirmationsalderen. Her maa jeg atter udtale, at det for mig ikke er det hovedsagelige, at han er Kirkens Embedsmand, men jeg forstaaer ikke, at det, at han er det, skal virke som en rød Klud, det er noget, Traditionen er velkendt med iblandt os.

Jeg kan vist nøjes med kun at fremkomme med et Par Bemærkninger angaaende Afsnittet om Skolebygninger. Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller) fremsatte Ønsket om, at vi ved nye Skolebygninger kunde opnaa, at faa skabt Former, der svarede til vort Landskab, saa at man ikke ved disse nye Bygninger ødelagde vort Landskabs Skønhed og bragte en Disharmoni til Stede mellem Bygningens Linier og Landskabets Linier. Det kan jeg helt og fuldt tiltræde. Jeg har haft Lejlighed til tidligere her i Rigsdagen at omtale denne Side af Sagen. Jeg mener, at det nytter ikke at ordne dette Forhold ved Tvang fra oven. Man kan give Oplysninger og Anvisninger til Kommunerne, men at tage deres Selvbestemmelsesret fra dem tror jeg ikke gaar an. For øvrigt gør der sig fra forskelligt Hold Indflydelse gældende overfor vore Landbobygninger, idet man vil imødekomme det Krav, som det ærede Medlem nævnedes.

Da jeg beskæftiger mig med det ærede Medlem, mindes jeg den Doktrin, jeg nævnedes før. Der staaer i Lovforslaget, at Biskoppen skal have Ret til at samles med de ældste Børn. Kommissionsforslaget indeholder denne Bestemmelse, fordi der var Tale der om at samle dem i Kirken, og man mente, at det kunde være vanskeligt at samle de yngste Børn i Kirken. Det har heller ikke været Skik og Brug